

DÜNYANIN VE AHİRETİN HAYRI*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Akra dinleyenleri!

Mübarek Ramazan geldi, geçti; Allah sıhhat afiyetle nicelerine eriştirsın... Ve mutlu Ramazan Bayramı'nı yaşadınız. O bayram günlerinin mutluluğu, tatlılığı ömrünüz boyu devam etsin...

Cuma gününüz mübarek olsun... Çünkü, cuma günü de mü'minlerin haftada bir karşısına gelen bir bayramdır. Allah cumanın içinde öyle bir saat yaratmıştır ki, öyle bir anı vardır ki, o anda yapılan dualar da makbuldür. Gecesi de, gündüzü de çok değerli ve kıymetlidir.

a. Dört Güzel Şey

Bu cuma günü de size, iki hadis-i şeriften bahsetmek istiyorum. Birisi Peygamber SAS Efendimiz'in amcasının, sevgili amcası Abbas'ın oğlu, alim ve müfessir sahabi olarak tanınan Abdullah'tan, Abdullah ibn-i Abbas'tan rivayet edilmiş. Peygamber SAS Efendimiz bu hadis-i şerifinde buyurmuş ki:¹

---

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

---

¹ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.134, no:11275; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.VII, s.179, no:7212; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.104, no:4429; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Şükür*, c.I, s.16, no:34; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.370, no:1495; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.IV, s.502, no:7437; *Kenzü'l-Ummâl*, c.XV, s.1306, no:43416.

أَرْبَعٌ مَنْ أُعْطِيَهُنَّ فَقَدْ أُعْطِيَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
لِسَانَ ذَا كِرٍّ وَقَلْبٌ شَاكِرٌ وَبَدَنٌ عَلَى الْبَلَاءِ صَابِرٌ
وَزَوْجَةٌ لَا تَبْغِيهِ خَوْفًا فِي نَفْسِهَا وَلَا مَالَهُ صَالِحَةٌ
تُعِينُ أَحَدَكُمْ عَلَى دِينِهِ

(طب . هب . عن ابن عباس)

RE. 68/11 (*Erbaun men u'tiyehünne, fekad u'tiye hayre'd-dünyâ ve'l-ahireh.*) “Dört şey vardır ki, kime bu dört şey Allah tarafından ih-san olunmuşsa, verilmişse; ona dünyanın, ahi-retin hayırları verilmiş demektir. Bu dört şeye sahip olan kimse hem dünyanın, hem ahiretin hayırlarına mazhar olmuş demektir:

1. (*Lisânün zâkirun*) “Zikredici bir dili olması kişinin.”

2. (*Ve kalbün şâkirun*) “Şükredici bir gönlü, kalbi olması.”

3. (*Ve bedenün ale'l-belâi sâbirun*) “Çeşitli belâlara, musibetlere karşı sabırlı, dayanıklı bir vücut.”

4. Dördüncüsü de evliler için: (*Ve zevcetün lâ tebğîhi havfen fî nefsihâ ve lâ mâlihî*) “Kendisi ve erkeğin malı konusunda kocasına itaatli ve sadık, herhangi bir haksızlık, onun gıyabında bir yanlış iş yapmayan bir zevce, (*sâlihaten*) sâliha bir hatun. (*Tuînu ehadeküm alâ dînihî*) Kocasının dindarlığını yaşamasında ona yardımcı bir sâliha zevce...”

Bunlar eğer bir kimseye verilmişse, hem dünyanın, hem ahiretin hayırlarını Allah ona vermiş demektir.” buyuruyor Peygamber Efendimiz.

Bu hadis-i şeriften biraz bahsetmek istiyorum, açıklamak istiyorum, özet olarak verdiğim bu konuyu:

1. (*Lisânün zâkirun*) “İnsanın zikredici bir dile sahip olması...” Bu büyük bir mazhariyettir, büyük bir hayırdır. Dili zikredici olacak bir insanın...

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin sıfatları, başkalarıyla kıyas edilemeyecek kadar çok güzel olduğu için, el-Esmâü'l-Hüsnâ denmiş. Yâni, en güzel olan sıfatlar, isimler...

Allah'ın bu güzel isimlerinden bir tanesini zikretmek... Meselâ: “*Yâ Latîf*” demek, veyahut “*Yâ Allah*” demek, veyahut “*Yâ Hayyü yâ Kayyum*” demek, veyahut işte 99 tane esmâ-i hüsnâsı bir hadis-i şerifte zikredilmiş, onlardan biriyle zikretmek...

Veyahut;

وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ

(الكهف: ٤٥)

(*Ve'l-bâkıyâtü's-sâlihâtü hayrun inde rabbike*) [Bâkî kalacak olan sâlih ameller ise, Rabbinin katında daha hayırlıdır.] (Kehf, 18/46) diye ayet-i kerimede bildirildiği gibi, birtakım güzel cümleler var ki mü'minin imanını ifade ediyor:

“Lâ ilâhe illa’llâh” gibi, “Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh” gibi, “Sübhâna’llâh, El-hamdü li’llâh, Allâhu ekber” gibi...

Tabii bunların mânâları çok derin, bunları ayrı ayrı açıklamak lâzım! Mü’minin Allah hakkındaki inancının ne kadar sağlam olduğunu gösteren kelimeler. Bunları insanın dilinin tekrar etmesi lâzım! “Allah, Allah...” demesi lâzım, veyahut bu söylediğim güzel kelimeleri tekrar etmesi lâzım!.. Neden?.. Çünkü, bunların tekrarında da, Allah’ın verdiği sevap tekerrür ediyor. Tekrar ettikçe Allah sevabını çok çok veriyor. Çok kolay bir sevap kazanma yolu ve çok yüksek bir sevap kazanma yolu...

İnsan, düşünelim ki çalışan bir insandır. Meselâ, şofördür; meselâ, tezgâhın başında bir ustabaşıdır, bir sanatkârdır... Veyahut bir tezgâhtardır, kumaş ölçecek, biçecek... Yâni, çeşitli işlerde bir insan olabilir. Eli meşgul, ayağı meşgul, yolda yürüyor olabilir bir insan ama dili serbest... İşte, diliyle Allah’ı zikretmek; bu çok büyük bir nimettir. Hem de çok şerefli. Çünkü, kul Allah’ı zikredince, Allah da kulunu zikrediyor. Ve Allah’ın da kulunu zikretmesinde sayısız büyük şerefler, hayırlar, sevaplar hasıl oluyor.

Onun için, dili zikirden gâfil ve uzak tutmamak lâzım! Boş şeylerle meşgul etmemek lâzım!.. Susmak da ibadettir. Boş şeyleri konuşmaktansa susmak, tefekkür etmek için susmak çok kıymetlidir. Ama boş durmayıp da, zikretmeye devam ederse, çok büyük sevaplar alır.

Hepimiz İslâmî edebiyat tarihimizden biliyoruz. *Mevlid-i Şerîf'in* yazarı Süleyman Çelebi ne güzel söylemiş:

Bir kez Allah dese aşk ile lîsan,

Dökülür cümle günah misl-i hazan.

İnsan bir defa bile severek, aşk ile, âşıkâne, sâ-dıkâne bir şekilde Allah dese, günahları dökü-lüyor. Çünkü bakıyor ki, kulu kendisini seviyor; kendisine bağlılığından, hasretinden, şevkin-den, aşkından *Allah* diyor. Allah onu mükâfat-landırıyor. Tabii bu tekerrür ettikçe, sevabı da tekerrür ediyor.

Onun için, bu hadis-i şerifi seçmemdeki gaye, sizin bu güzel sevap imkânlarını kaçırmamanız, bilmeniz. Ramazan geçti ama hayat devamlıdır, kulun imtihanı sürüyor, imtihan içinde devam etmektedir. Kulun Ramazan'daki güzel halini sürdürmesi lâzım, Ramazan'daki melekleşmiş olan ruhunu tekrar karartmadan, o haliyle yürütmesi, hayatını ondan sonra daha kaliteli olarak sürmesi lâzım!..

Bu hadis-i şerifteki bu birinci maddeyi, hatırın-da tutsun sevgili Akra dinleyicilerim diye, onu hatırlatmış oluyorum:

“—Sevgili dinleyiciler! Vaktinizi boş konuşma-larla harcamayın, dilinizi Allah'ın zikriyle meş-gul edin!” demiş oluyorum.

Bir aracı olarak, bir nasihatçi olarak, bir kardeş olarak, bu mânevî sevap imkânını hatırlatmış oluyorum. Bu bir...

2. (*Kalbün şâkir*) “İnsanın gönlünün şükredici olması lâzım!” *Kalb* kelimesi, tabii Türkçe’de yürek mânâsına geliyor. Arapça’da da o mânâyâ geldiği vardır. Ama ikinci mânâsı gönüldür. Yâni elle tutulmayan, gözle görülmeyen, insanın iç varlığı, iç alemi.

“—Gönlüm kırıldı.” diyoruz, iç alemini kasdediyoruz.

İşte bu insanın iç aleminin, kalbinin, iç duygularının Allah’a şükredici olması lâzım!

Hakîkaten, hangi halde olursak olalım, mutlaka Allah’ın üzerimizde sonsuz nimetleri var... O nimetlerle yaşıyoruz. Allah’ın sayısız nimetlerinin topluca bize teveccüh etmesinden dolayı ayaktaız, konuşuyoruz, sıhhatliyiz, aklımız başımızda... Kazanıyoruz, çalışıyoruz, yiyoruz, istirahat ediyoruz... Her faaliyetimizde üzerimizde Allah’ın sayısız nimetleri var. Yediğimiz, giydığımız, içtiğimiz, çevremizde istifade ettiğimiz sayılamayacak kadar çok nimetler var... Yâni, Güneş olmasa ne yaparız?.. Gece gündüz olmasa, hep gece devam etse ne yaparız?.. Işık olmasa ne yaparız, hava olmasa ne yaparız?.. Soğuklar devam etse çatır çatır, ne yaparız?..

Hatırımızda olan, olmayan nice nice Allah’ın nimetleri var. Onun için bizim de, bu nimetleri Allah bize verdi diye hiç unutmadan, Allah’a karşı şükredici bir kul olmamız lâzım!.. Allah verilen nimetinin farkında olunmasını, kadrinin kıymetinin bilinmesini ve ona şükredilmesini seviyor. Tabii, böyle olması lâzım bir insanın...

Onun için, nezaket kuralları olarak da, kendi aramızda birbirimize bir jest yapsak, bir güzel davranışta bulunsak, karşımızdaki şahıs hemen: “—Çok teşekkür ederim!” diyor.

Yâni, kendi kendimize bile, birbirimize yaptığımız küçük jestlerden, hareketlerden dolayı teşekkür ediyoruz. Tabii, Allah’ın bize bahşettiği büyük büyük ihsanlar dolayısıyla, ona karşı da içimiz şükran dolu olması lâzım! Tepeden tırnağa böyle Allah’a karşı, verdiği nimetleri düşünerek teşekkür duyguları içinde olmamız lâzım! Bu duyguların gönlümüzü doldurması lâzım!..

Bu böyle oldu mu, bu da çok güzel!.. Hem böyle bir halet-i ruhiye, insanı aynı zamanda mutlu da ediyor. Yâni, insan çevresindeki olayların acı olanlarını düşünüp, bunca mutluluk sebebi varken kendi hayatını zehir edebilir. Ben öyle insanlar tanıyorum ki; zengin, evi var, barkı var, işi var, çoluğu var, çocuğu var, ama mutlu değil. Neden?.. Gönlü sakat, kalbi sakat, kalbi şükredici bir kalb değil. Küçücük bir meseleyi almış büyütmüş, hayatını kendi kendine zindan ediyor. Başkası değil, kendisi yanlış düşüncelerden dolayı, hayatını kendisine zindan ediyor. Tabii, müslüman öyle olmaz.

Müslüman; etrafında Allah’ın kendisini daldırdığı, gark ettiği çeşitli nimetleri görür, anlar ve o nimetleri veren Rabbine karşı sonsuz şükür duygularıyla dolu olur. Sevgi, saygı ve teşekkür dolu olur. O zaman tabii, Allah onu seviyor.

Böyle olunca da, çok büyük sevaplar kazanıyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri Kur'an-ı Kerim'de, bizden önceki ümmetlere de, bizlere de vaad etmiş:

لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي

لَشَدِيدٌ

(İbrahim: 7)

(*Lein şekertüm leezîdenneküm*) “Siz eğer şükredici olursanız, verdiğim nimetlerin şükrünü yapacak bir duyguda olursanız, şükürle hareket eden kullar olursanız; ben mutlaka ve mutlaka, o nimetlerinizi arttırırım. (*Ve lein kefertüm inne azâbî leşedîd*) Eğer küfrân-ı nimette bulursanız, yâni nimetin kıymetini bilmezseniz, değerlendirmezseniz, küçümserseniz; o zaman da azabım şiddetli olur.” (İbrâhim, 14/7) diye ayet-i kerimeler var.

O halde, dilimiz Allah'ı zikredici olacak sevgili dinleyenlerim; gönlümüzde de şükür duyguları olacak. Yâni, bir insan hasta olabilir ama beterin beteri vardır. Hastalığın arkasından şifa gelebilir. Hastalığın içinde dahi nice nimetleri olabilir. İşinde sıkıntıları olabilir, borcu olabilir ama etrafında başka nice nice nimetler vardır.

Onun için, kalbini şükredici bir kalb, içini Allah'a karşı şükran dolu bir kalb haline getirmiş; Allah'ın etrafındaki nimetlerini anlayıp, değerlendirip, bunları kendisine veren Allah'a karşı sevgi ve teşekkür dolu bir insan haline gelmeliyiz. Zikredici bir dil ile, şükredici bir gönül sahibi olmak, bu da çok kıymetli bir şey...

3. (Ve bedenün ale'l-belâi sâbir) “Gelen bir musibete, belâyâ, sıkıntıya karşı da sabredici bir bedeni olması.”

Biliyoruz, hayatın cilveleri diyoruz, çeşitli sıkıntılı şeyler olabilir. İnsana hastalık gelebilir. Tabii bu hastalıklar, aslında insanın sevap kazanmasına da sebep oluyor. İnsan hastalandığı zaman, Allah günahlarını siliyor; yapmadığı ibadetleri yapmış gibi defterine melekler yazsın diye emrediyor. Uykusu ibadet oluyor, iniltisi tesbih oluyor. Hastalığın da kendisine kazandırdığı çok şeyler var.

Ama bazı insanlar, böyle sabra sebep olacak sıkıntılı birtakım şeylerle karşılaşınca, hemen bozulurlar. Ağızlarını da bozarlar, kafalarını da bozarlar, kendileri de bozulurlar, olmadık laflar, jestler, hareketler yaparlar. Bu doğru değil...

Müslümanın bir vasfı da sabredici olacak. Tabii Allah'ın imtihanlarını kazanmak kolay değil. Hayat her zaman tatlı olmayabiliyor. Çeşitli sıkıntılar olabiliyor. Hatta daha daha kötüye giderek, harb hali olabiliyor, harpte düşmanla mücadele oluyor, yaralanmak oluyor, esir düşmek oluyor... Hayatın cilveleri, çeşit çeşit sıkıntılar olabiliyor. Böyle sıkıntılı bir durum, o da bir hayatın imtihanı olduğu için, bu durumlarda da insan sabrı ele almalı, sabredici olmalı!..

Tabii sizin de hayatınızda üzülecek şeyler olabilir. Evet, bugün bayram arkasıdır, biz size daima her gününüzün bayram olmasını, mutlu olmasını temenni ediyoruz. Kendimiz için de, elimizi

açtığımız zaman, Rabbimizden mutluluklar di-
liyoruz ama hayatın içinde olayların hepsi tatlı
değildir, bazen acı olaylar olur. Meselâ, insanın
yakınlarına bir felâket gelebilir. Falanca akra-
bası vefat etti, üzülür insan.

“—Arabada şöyle bir arıza oldu, kaza oldu.” gibi
şeyler her zaman insanın başına geliyor.

İş hayatında çeşitli zorluklar oluyor. Bunlar da
bir imtihandır diyecek müslüman ve kendisinin
bedenine gelen veya çevresinde kendisiyle ilgi-
li oluşan menfi durumların karşısında da, yine
sabredici bir kul olarak sapsağlam durabile-
cek.

Sabır da bir sevap kazanma yoludur. Şükür de
sevap kazanma yoludur. Sabır da çok büyük se-
vap kazanma yoludur. Allah-u Teâlâ Hazretleri
sabredenlerin sevabını çok fazla verir:

إِنَّمَا يُوفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ

(الزمر: ١)

(*Innemâ yüveffe's-sâbirûne ecrahüm bi-gayri
hisâb.*) buyrulmuş Kur'an-ı Kerim'de. “Başkala-
rının yaptığı ibadetlere sevaplar ölçülü verilir
ama, sabredenlerin mükâfatlarını Allah-u Teâlâ
Hazretleri hesaba sığmayacak kadar çok verir.”
(Zümer, 39/10) diye müjde vardır.

O halde müslüman, Allah'ın bir nimetini tattığı
zaman şükredecek, hamd edecek. Ama Allah'ın
bir imtihanı olarak, başına sabır gerektiren bir
acı veya zor durum geldiği zaman da, yine ken-
disini tutacak, sapsağlam duracak. Metîn ola-

çak yâni, yıkılmayacak, sarsılmayacak, ağzını, kafasını bozmayacak, gönlünü bozmayacak. Ve Allah'a karşı veya çevresindeki insanlara karşı tutumunda, İslâmî tutumunda, ahlâkının yüksek görünümünde bir değişme olmayacak. Bu da çok önemli...

Tabii, daimâ her günümüzün mutlu olmasını diliyoruz ama ihtar da ediyoruz, ikaz da ediyoruz, daha doğrusu hadis-i şerîf ikaz etmiş oluyor bizi ki, başımıza çeşitli üzücü olaylar gelebilirse hayatımızda, ona karşı da sabrı kalkan edinelim! Sabra sarılalım, uygulayalım ve buradan da büyük sevaplar alalım! Bedende olabilir bu, daha başka konularda olabilir sabır konuları... Sabretmeye de kendinizi alıştırmın!..

Zaten Ramazan ayı, geçtiğimiz bu mübarek ay, sabır ayıydı bir bakıma... Ramazan'ın çok sıfatları var, bir sıfatı da sabır ayı olmasıydı. Birçok şeye sabrettik. Gündüz yemek yemedik, su içmedik... Daha başka şeylerden, helâl olan haklarımızdan kendimizi tuttuk ve sabrettik, sabrı öğrendik. Yâni, şimdi biz bir ay sabır egzersizi yapmış, idmanlı müslümanlarız, kuvvetli müslümanlarız. Sabretmiş oluyoruz. Bu da çok güzel!

4. Dördüncüsü de, yetişkin bir kimse için Peygamber Efendimiz söylemiş oluyor: *(Ve zevcetün lâ tebğîhi havfen fî nefsihâ ve lâ mâlihî sâlihâten)* “Kendisi ve erkeğin malı konusunda kocasına itaatli ve sadık, herhangi bir haksızlık yapmayan, onun gıyabında bir yanlış iş yapmayan sâliha bir zevce, iyi bir hanım...” diyor. Bu iyi hanımın vasıflarını şöyle sıralıyor:

Birincisi, sàliha olacak; yâni namazlı, niyazlı, iyi niyetli, kocasına bağlı olacak. Kocasına bağlılığından, kendi nefsinin kocasının şerefine aykırı bir tarzda günahlara arz etmeyecek. Kocasını tabii sabahleyin evden çıkıyor, işe gidiyor. Malı, evi, barkı hanımın elinde...

İkincisi, malını da koruyacak, boş yere harcamayacak, sarf etmeyecek; iyi bir bekçilik yapacak, iyi bir nezaretçilik yapacak. Bey gitti ama arkasında hanımı var... Onun malını korur, namusunu da korur bir hanım olacak.

Üçüncüsü de: *(Tuînü ehadüküm alâ dînihî.)* “Dini yaşamakta birbirlerine yardımcı olacaklar.” diyor. Yâni, hanım kocasına yardımcı olacak, koca da hanımına yardımcı olacak. Meselâ, nasıl: Gece yatmışlar, gecenin teheccüd vaktinde hanım kalkmış. Kocasına diyecek ki:

“—Efendi, bak Ramazan’da sahura kalkıyorduk, şimdi sahur değil, oruç yok ama bak gecenin bu güzel vaktinde Allah beni uyandırdı. Haydi sen de kalk, hiç olmazsa iki rekat bir teheccüd namazı kılalım! Geceleyin kılınan namazın sevabı çok fazla, haydi gel, bu namazı kaçırmayalım!” derse ne olmuş oluyor? Teheccüd namazına hanımı onu kaldırmış oluyor.

İşte gündüz meselâ, kocasını uğurlarken:

“—Haydi selâmetle, güle güle git! Aman, biz senden çok para istemiyoruz; helâl, hayırlı para istiyoruz. Sakın harama tevessül etme; bizi düşün, çoluk çocuğu düşün, eve haram lokma getirme!.. Helâlden kazan! Haydi bakalım Allah

ecrini, sevabını, kazancını hayırlı tarafından versin, çok olsun.” diye, böyle çeşitli konularda onun günaha bulaşmaması, harama sapmaması konusunda yardımcı olması. Tabii böyle bir eş çok önemli...

Peygamber SAS buyuruyor ki:

“—Bir insan evlendiği zaman dininin yarısını kurtarır.”

Hakikaten de öyle oluyor. Gerçekten iyi bir eş sahip olan bir koca veya bir kadın, hayatı değişiyor ve güzel İslâmî bir hayatın içine girebiliyor. Aksine yanlış bir evlilik yapmış ve kötü bir eşle evlenmişse, o zaman da çeşitli sıkıntılar çekebiliyor. O bakımdan evlilik çok önemli ve seçilen eş çok önemli... Ve seçilen eşin de kocasına veya kocaysa karısına karşı dinini uygulama konusunda yardımcı olması çok önemli...

Tabii evlenmemiş dinleyicilerime, bu arada ben, Allah’ın böyle hayırlı eşler nasib etmesini, dua olarak temenni ediyorum. Evli olan kardeşlerimin de —eğer beni beyler dinliyorsa şu anda— hanımlarına karşı böyle hayırlı bir eş olmalarını, koca olmalarını; —eğer hanımlar dinliyorsa mutfakta, evde bu sohbeti— kocalarına karşı Peygamber SAS Efendimiz’in işaret buyurduğu bu sıfatlarla güzel zevcelik vazifesi yapmalarını temenni ediyorum. Yuvalarının mutluluk dolmasını, bereket dolmasını, rahmet dolmasını, çok örnek bir yuva olmasını temenni ediyorum.

b. Dört Nimet

İkinci hadis-i şerif vaad etmiştim. Aynı sayfada, benim açtığım hadis kitabında o da olduğu için, onu da çabucak söyleyeyim bu cuma sohbetimde... Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki, bu ikinci hadis-i şerifte:²

أَرْبَعُ خِصَالٍ مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ أَنْ تَكُونَ زَوْجَتُهُ
صَالِحَةً وَأَوْلَادُهُ أَبْرَارًا وَخُلَطَاؤُهُ صَالِحِينَ
وَمَعِيشَتُهُ فِي بَلَدِهِ

ابن عساکر، و الرافعی عن علی؛ وابن أبی الدنیا فی کتاب الإخوان، ک. فی
(تاریخه عن عبد الله بن أبی الحسن عن أبیه عن جده

RE. 68/13 (*Erbau hısâlin min saâdeti'l-mer'*)

“Dört vasıf vardır, kişinin mutluluğunun göstergesidir, alâmetidir bunlar. Kişi bunlara sahipse mutlu bir kimsedir, mes’ud bir kimsedir.”

Birincisi, burada yine geldi: (*En tekûne zevcetühû sâlihâten, ve evlâdühû ebrâren, ve huletâuhû sâlihîn, ve maîşetehû fî beledihî.*) Hadisin tamamı bu.

² İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *İhvân*, c.I, s.105, no:53; Abdullah ibn-i Hasan Rh.A'ten.

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIV, s.178, no:6717; Abdullah ibn-i Hasan babasından, o da dedesinden.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.139, no:30756 ve c.XV, s.1305, no:43417; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.161, no:310.

1. (*En tekûne zevcete hû sâlihâten*) “Hanımının sâliha bir hatun olması, bu kişinin mutluluğundandır, çok güzel bir vasıftır.” Bunu geçtiğimiz hadis-i şerifte de konu olarak karşımıza geldiği için, biraz açıkladığımız için hatırdâ tutarak geçiyoruz. Birincisi bu.

2. (*Ve evlâdühû ebrâren*) “Ve yavrularının, çocuklarının –kız olsun, erkek olsun– kendilerine itaatli, iyi evlatlar olması...” (*Berren bi-vâlidayhi*) diye Kur’an-ı Kerim’de geçen bir sıfat bu. Yâni, anne ve babasına karşı evlatlık vazifesini güzel yapan çocuğun vasfıdır bu. İyi evlatlık yapıyor ve dindâr, müslümanca evlatlık yapıyor ve itaat ediyor, âsi olmuyor, karşı gelmiyor. Karşı gelmeyen, âsî olmayan iyi, dindâr evlatları olması; bu da mutluluğun ikinci sebepleridir. Hanımı sâliha, evlatları da dindâr, itaatli ve güzel evlatlar.

3. (*Ve huletâuhû sâlihîn.*) “Konuşup görüştüğü, sohbet ettiği, münasebetlerini sürdürdüğü çevresinin, arkadaşlarının sâlih kimseler olması.”

Muhterem dinleyicilerim! Bunu kendimiz seçebiliriz, hazırlayabiliriz, kendi çevremizi kendimiz kurabiliriz.

İyi insanları seçeriz, onların yanına yavaşırız, onların dostluğunu kazanırız. Böylece çevremiz sâlih insanlarla dolu olur. Kötülerden uzaklaşırız. Çünkü kötü arkadaş insanı çeker, kötülüğe, günaha, kumara, zinaya, felâkete götürür. Onun için, kötü tanıdıklar varsa onlardan kesilmek lâzım, iyi dostlar edinmek lâzım! Çevremizi kendi kendimizi koruyacak şekilde, destekleyecek şekilde sâlih insanlarla kurmak lâzım!..

Meselâ, etrafınıza bakarsınız; beğendiğiniz, ahlâkını hoş gördüğünüz, duyduğunuz bir kimseyle tanışırsınız. Arkadaşınız birisinden bahsediyorsa, “Beni de onunla tanıştır!” dersiniz. Her gün iyi bir sâlih arkadaş edinerek, kendi kendinize sâlih insanlarla kurulu bir çevre tesis edebilirsiniz, etmelisiniz. Böyle hareket etmemiz lâzım hepimizin...

Hem de, Peygamber Efendimiz’in hadis-i şeriflerinde müjde vardır ki:

“—Bir insan yeni bir dost edinse hayatında, o gününde; o yeni dosttan dolayı, Allah ona çok büyük bir mükâfat verir, cennette derecesini yükseltir. Başka hiç bir sebeple o dereceye çıkamayacağı, yeni bir dereceye yükseltir.”

O bakımdan, sevgili dinleyicilerime, her gün yeni bir dost edinmek için etraflarına dikkatle bakmalarını ve sâlih insanlardan oluşan çevrelerini genişletmelerini bu vesileyle tavsiye etmiş oluyoruz. Çünkü, sâlih insanlar insana samîmî hareket ederler, davranırlar; hakkı söylerler, kusuru varsa tatlı tatlı ikaz ederler. Unuttuğu güzel şeyler varsa, yapmasını hatırlatırlar. Yapmakta olduğu güzel şeylere destek olurlar, yardımcı olurlar.

“—Pekiye ben de sana yardımcı olayım!” derler, yanına gelirler. Böylece, insanın toplum içinde yeri kuvvetlenmiş olur. O bakımdan sâlih bir çevre kurmağa, sâlih insanlarla arkadaşlık köprüleri tesis etmeğe, kurmağa çalışın; bunun büyük sevabı olduğunu unutmayın!

4. (Ve maîşetehû fî beledihî.) “İşinin gücünün beldesinde, yakın yerde olması.”

Bu da güzel! Çünkü, bazı insanlar var; evinden bir çıkıyor, dört ay, beş ay sonra geliyor, altı ay sonra geliyor. Çocuğu ona hasret, kendisi çoluk çocuğuna hasret, hanımından ayrı, beyinden ayrı...

Bunlar tabii, pek uygun şeyler değil. Çeşitli yönlerden uygun olmuyor. Onun için, Peygamber Efendimiz, insanın işinin de böyle yakın yerde olmasını işaret etmiş oluyor.

İşimizi kurarken buna dikkate etmemiz, mümkün olduğu kadar böyle yapmaya çalışmamız lâzım! Eğer uzak bir yerde işimiz varsa, hanımımızı da, çocuğumuzu da götürmenin çaresine bakmalıyız.

Ben kendim hatırlıyorum, üniversite tarafından Almanya’ya altı aylığına gönderildiğim zaman, kendi kendime yalnız giderim diye düşünüyordum. Almanya’da çalışır gelirim diye düşünüyordum. Üniversite görevli gönderiyordu. Değerli Hocamız, rahmetli Mehmed Zâhid Efendi Hazretleri dedi ki:

“—Hayır, beraber gideceksiniz! Çoluk çocuğunu da yanına al!” Çok memnunum. Tabii o tavsiyesi, nasihati hadis-i şerife, dinin aslına, esasına uygun olduğundan, çok da bereketli oldu, hayırlı oldu diye düşünüyorum. Tabii, insan böyle uzak bir yere gittiği zaman da, eşini yanından ayırmamalı, onunla beraber gitmeli diye düşünüyorum.

Aziz ve sevgili dinleyicilerim, cumanız mübarek olsun. Ramazan’da kazandığınız güzel hasletler devam etsin... Allah-u Teâlâ Hazretleri sizi,

sevdiği kulları zümresine dâhil eylesin... Sevdiđi, güzel işleri yapmaya muvaffak eylesin...

Ömrümüz mutlu geçsin... Çevreniz mutlu olsun... Evlatlarınız hayırlı olsun... Zevceniz, eşiniz hayırlı kimse olsun... Şu hadis-i şeriflerde duyduğumuz güzel hususları yapmayı nasib etsin... Diliniz zikirle meşgul olsun... Gönlünüz şükür dolu olsun... Herhangi bir sabredilecek durum olursa, sabrederek sevap kazanın...

Allah-u Teâlâ Hazretleri dünya ve ahiretini zi mâmur eylesin... Sonunda da cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin... Habîb-i Edîbi, Muhammed-i Mustafâ'sı SAS'e sizleri ve bizleri komşu eylesin, değerli, sevgili dinleyicilerim!..

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve ber-ekâtühû!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

17. 03. 1994 - AKRA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

